

- Hrvatski Dan mimoza
- 17. siječnja 2015. - 7. Nacionalni dan borbe protiv raka vrata maternice
  - 25. do 31. siječnja 2015.- Europski tjedan prevencije raka vrata maternice

Svaki dan u Hrvatskoj jednoj se ženi otkrije rak vrata maternice, a gotovo svaki treći dan jedna žena umre od te vrste karcinoma.

Tijekom ovog tjedna u Hrvatskoj, kao i diljem Europe, po deveti put obilježava se Europski tjedan prevencije raka vrata maternice. Cilj obilježavanja ovog tjedna je podizanje svijesti, o navedenom zdravstvenom problemu.

Rak vrata maternice uzrokovan je infekcijom humanim papiloma virusom (HPV) koji se najčešće prenosi spolnim putem.

U početnom stadiju raka vrata maternice najčešće nema simptoma. Kod razvijenog oblika raka simptomi su nespecifični: **nepravilno krvarenje, krvarenje između dva menstrualna ciklusa, krvarenje nakon spolnog odnosa, neuobičajeni iscjedak i bolovi u donjem dijelu trbuha.**

Po pojavnosti, rak vrata maternice u Hrvatskoj je na 2. mjestu kod žena u dobi od 35 do 49 godina te na 3. kod žena u dobi od 30 do 39 godina.

U 2012. godini u Hrvatskoj je oboljelo 320 žena (stopa 14,4/100.000). U 2013. godini umrlo je 127 žena (stopa 5,7/100.000) u Hrvatskoj.

Na razini Krapinsko-zagorske županije podaci nam pokazuju da je u 2012. godini oboljelo 14 žena (stopa 20,5/100.000), a u 2013. godini umrle su 3 žene (stopa 4,3/100.000).

Ovaj broj je zabrinjavajuć, pogotovo ako se u obzir uzme činjenica da u današnje vrijeme ni jedna žena ne bi smjela umrijeti od raka vrata maternice iz razloga što se promjene na vratu

maternice mogu vrlo rano otkriti jednostavnom, brzom, besplatnom, lako dostupnom i neinvazivnom metodom, PAPA testom.

Papa test je jednostavna, neinvazivna pretraga kojom se uzima obrisak rodnice, vrata maternice i kanala vrata maternice. Bolest se sporo razvija i potrebno je dugo vremena da se promijenjene stanice razviju u rak.

Prema podacima HZJZ-a u našoj zemlji se godišnje napravi više od 400.000 Papatestova, no dosada se zbog nedostatka organiziranog programa probira mnogim ženama Papatest nepotrebno ponavljao, dok druge žene nisu nikada pristupile pregledu te od raka vrata maternice na žalost još uvijek umire više od 100 žena godišnje.

Iz navedenih razloga, kao i zbog činjenice da su jedino u organiziranom probiru jasno definirani svi postupci i njihovi provoditelji, test i ciljna populacija, Vlada Republike Hrvatske je 2010. usvojila Nacionalni program ranog otkrivanja raka vrata maternice, koji je s provedbom započeo u studenom 2012. godine.

Osnova probira za rak vrata maternice je pronaći promijenjene stanice vrata maternice u ranom stadiju kada je promjene lako odstraniti, tako da se ne razviju u rak vrata maternice. Liječenje uznapredovalog raka vrata maternice puno je teže i manje uspješno.

Program je namijenjen svim ženama u Republici Hrvatskoj u dobi od 25 do 64 godine starosti, kako onima koje imaju zdravstveno osiguranje tako i onima koje nemaju zdravstveno osiguranje.

Program će se odvijati u trogodišnjim ciklusima.

Dakle pozivi će se slati svake tri godine i to onim ženama koje nisu bile tri godine na PAPA testu kod odabranog ginekologa. Na taj način se promjene mogu na vrijeme otkriti i time spriječiti nastanak raka vrata maternice.

Ciljevi ovog programa su:

- Obuhvatiti 85% ciljne populacije programom ranog otkrivanja raka vrata maternice tijekom tri godine od početka programa.
- Smanjiti broj novooboljelih žena od invazivnog raka vrata maternice za 60% u dobnoj skupini 25-64 godine, osam godina od početka programa.
- Smanjiti smrtnost od invazivnog raka vrata maternice za 80% u dobnoj skupini od 25 do 70 godina u periodu od trinaest godina od početka programa.

Uz poziv priloženi su podaci o izabranom ginekologu - kontakt podaci i radno vrijeme. Znači, žene neće u pismu poziva dobiti termin pregleda kao za npr. mamografiju, već uputu da se same naruče na pregled kod svog ginekologa (osobnim dolaskom u ordinaciju ili telefonom). U kuverti je također priložen edukativni letak o ovom programu i kupovnica (služi poput uputnice) koju žene trebaju donijeti na pregled.

U Krapinsko-zagorskoj županiji Zavod za javno zdravstvo ispostava Zabok je zadužen za distribuciju poziva ženama.

U razdoblju od 1.1.2012.-01.01.2015. godine poslano je 20737 poziva od čega se odazvalo samo 2490 žena. Samo ih je 2348 napravilo Papa test te je od njih 93 imalo abnormalan nalaz, 2 potvrđen rak vrata maternice.

Broj obavljenih preventivnih pregleda zabrinjavajuće je malen!

POZIVAMO SVE ŽENE DA SE ODAZOVU NA POZIV I NARUČE NA PREGLED KOD IZABRANOG GINEKOLOGA!

Pripremila:
Nikitović Bojana, dr.med.

Literatura:

1. http://hzjz.hr/wp-content/uploads/2014/01/Priopcenje_press_dan_mimoza_2014.pdf
2. <http://www.stampar.hr/hr/novosti/hrvatski-dan-mimoza-7-nacionalni-dan-borbe-protiv-rakavrata-maternice-17-sijecnja-2015-i-9>
3. http://www.zjz-zadar.hr/hr/programi-i-projekti/71-ch-0?&l_over=1
4. <http://www.zjziz.hr/index.php?id=146>